

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Николай Тодоров Колев*
Департамент „Право“, Нов български университет
Доцент по гражданско и семейно право

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен*
„ДОКТОР“ *по научна специалност в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Крум Ивайлов Тодоров*
Тема на дисертационния труд: *Договор за разпределение на ползването между*
съсобственици

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 541/08.03.2023 г. на Заместник-Ректора по научноизследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Крум Тодоров завършва висшето си образование във Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий“. Зачислен е като докторант в катедра “Частноправни науки“ към юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство със Заповед № 628/28.03.2016 г. Издържал е с отличен успех изпитите, свързани с обучението. Водил е упражненията като хоноруван асистент по дисциплините “Основи на правото“ и “Вещно право“.

Професионалният път на дисертанта включва работа като практикуващ юрист в адвокатска кантора и кредитна институция, а понастоящем дисертантът заема длъжността съдебен помощник във Върховния касационен съд, Гражданска колегия.

Дисертантът е публикувал редица публикации в областта на гражданското право и процес. Броят на публикациите е над 20, като 13 от тях са по теми, свързани с дисертационния труд и впоследствие включени в него.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Докторантът Крум Тодоров е представил дисертационен труд на тема „Договорът за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ“.

Темата е актуална, включително и в съдебната практика, а в българската литература липсва съвременен цялостен изследване на този въпрос.

Представеният дисертационен труд е в обем 240 страници, включващи и библиографска справка от 109 съчинения на български език и 16 съчинения на руски, италиански, английски и немски език.

В българската правна теория договорът за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ рядко е предмет на статии. Традиционно той се разглежда като част от курсовете (учебниците) по вещно право, както и в отделни монографии, посветени на съсобствеността, затова трябва специално да се отбележи, че представеният дисертационен труд е първото задълбочено съчинение, което е посветено изцяло на поставения въпрос.

Съчинението съдържа систематично цялостно изследване на договора за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ, което само по себе си определя неговия приносен характер. Трябва да се отбележи също така, че темата стои на границата между облигационно и вещно право и затова има комплексен интердисциплинарен характер, понеже при анализа на този институт неизбежно се засягат концепции и понятия на облигационно право и вещно право, но и семейно и наследствено право и граждански процес. Докторантът не се е притеснил от това предизвикателство и според мен успешно се е справил с необходимостта от комплексен подход към поставените въпроси, което показва дълбочината на познанията му и способността му за научен анализ.

Съчинението е разделно на увод и три глави, като завършва със заключение и библиография. То започва с изясняване на същността на договора за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ и с неговата обща характеристика. Дисертантът ни представя своя исторически анализ на разглеждания договор, след което се спира подробно на неговата правна същност, страни, форма, дължима престация, съдържание на породеното от него правоотношение, обект, изменение и прекратяване на договора, както и характеризирането на разглеждания договор в зависимост от различните класификации на видовете облигационно договори.

Във втора глава дисертантът е направил разграничение на договора за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ от сходни договори – договора за доброволна делба, договора за управление на общите части в жилищен комплекс от затворен тип, споразумението за ползване на семейното жилище след развода, договора за тайм-шеринг.

Следващата съществена част от дисертационния труд включва анализ на специфични въпроси, свързани с правното действие на договора за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ, например действието на договора за разпределение на ползването по отношение на частни правоприемници на страни по него; отговорността по чл. 49 и чл. 50 ЗЗД при наличие на сключен между съсобствениците договор за разпределение на ползването; плодовете от общата вещ

при сключен между съсобствениците договор за разпределение на ползването; отдаването под наем на съсобствената вещ; конверсията на нищожния поради неспазена форма или противоречие на закона договор за доброволна делба в действителен договор за разпределение на ползването.

По този начин авторът е обсъдил в пълнота всички въпроси по поставената тема, а направените заключения са добре аргументирани и могат да бъдат подкрепени. Нещо повече, дисертантът не е спрял дотук, а е разгледал взаимодействието на договора за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ с различни други институти на гражданското право.

В дисертационния труд е използван значителен научен апарат – 109 съчинения на български език и 16 съчинения на руски, италиански, английски и немски език. При изследването си докторантът е анализирал цялата съвременна, а и по-стара, българска правна литература по поставените въпроси, разглеждайки становищата на отделните автори, изяснявайки противоречията в тях и в много случаи допълвайки ги със собствени аргументи, а там където не възприема определени техни виждания, спори с тях, като спорът се отличава с коректност към застъпваните тези и обоснована критика. Прави впечатление, че по всеки един дискуссионен въпрос авторът изяснява представените в теорията становища и винаги изразява и обосновава своето лично становище; този подход без съмнение заслужава похвала. Достойнство на труда е подробният сравнителноправен анализ, както и историческият анализ.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати и приноси

Докторантът разработва поставените въпроси задълбочено, като проявява способностите си за детайлен и критичен анализ. Г-н Тодоров застъпва собствено разбиране по дискуссионните моменти и не се притеснява да аргументира критичната си позиция към действащата правна уредба.

Трудът съдържа редица теоретични приноси, освен основния, който вече посочих по-горе – съвременна цялостно монографично съчинение, посветено на договора за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ.

Като важни приноси трябва да бъдат посочени анализът на дължимата престация по разглеждания договор, както и неговата класификация според критериите за класификация на облигационните договори. Съществени приноси се откриват в глава трета, посветена на различните специални въпроси, които касаят правните последици на договора за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ, пречупени през призмата на неговото взаимодействие с други институти на вещното и облигационното право – заслужава да бъдат посочени действието на договора за разпределение на ползването по отношение на частни правоприемници на страни по него; отговорността по чл. 49 и чл. 50 ЗЗД при наличие на сключен между съсобствениците договор за разпределение на ползването; плодовете от общата вещ при сключен между съсобствениците договор за разпределение на ползването; отдаването под наем на съсобствената вещ; конверсията на нищожния поради

неспазена форма или противоречие на закона договор за доброволна делба в действителен договор за разпределение на ползването.

Като достойнство на съчинението трябва да се посочи и подробният анализ на важната относима съдебна практика – не само на ВКС, но и на долустоящи съдилища. Темата на дисертационния труд предполага такъв анализ и авторът не е пренебрегнал становищата, застъпени от ВКС, а напротив – отделил е сериозно внимание на съдебната практика. Това показва практическата полза от дисертационния труд, както и умението на автора да включи в анализа си аргументи, изведени от конкретни практически казуси, които са станали предмет на съдебни решения.

Важно място в дисертацията заемат множеството предложенията *de lege ferenda*, които авторът прави в резултат от работата си и които касаят необходимостта от въвеждане на уредба на този договор и на неговите последици. Може да се посочи, че предложенията *de lege ferenda* са обосновани и заслужават подкрепа. Тяхното възприемане би способствало за преодоляване на практическите противоречия при приложението и използването на договора за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещ.

Дисертационният труд е оригинално творение на дисертанта и не са открити елементи, които биха съставлявали нарушение на правилата за плагиатство.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Приложените статии още веднъж доказват умението на дисертанта да тълкува и анализира актуални и съществени правни проблеми и да достига до изводи, които са и с практическо значение.

5. Оценка на автореферата

Представеният автореферат е подготвен според приложимите нормативни изисквания и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията. В структурно отношение той се припокрива със структурата на дисертационния труд, като представя в синтезиран вид разглежданите в дисертацията проблеми и техния критичен анализ, както и направените от докторанта изводи по така поставените проблеми.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Доколкото предмет на дисертационния труд е анализът на специфичен вид договор, в структурно отношение бих предложил на дисертанта, ако прецени, да помисли дали да организира структурата на труда съобразно традиционния подход, който включва изясняване на правната същност на договора, включително неговото историческо и сравнително развитие, сключване, страни, съдържание на правоотношението и отговорност при неизпълнение на задълженията, изменение и прекратяване, разграничение от сходни институти. При такъв подход съдържанието на отделните части от глава трета ще може да се отнесе и включи в анализа на

съответните въпроси, до които те пряко се отнасят. Например, въпросът за конверсията на нищожния поради неспазена форма или невъзможен предмет договор за доброволна делба в договор за разпределение на ползването може да се отнесе към частта за сключването на договора за разпределение на ползването; заместването на страна по договора за разпределение на ползването между съсобственици – към анализа за изменението на страните по договора за разпределение на ползване като част от по-общия въпрос за изменението на договора; разпределението на полезните, необходимите и консумативните разноси пък касае по-общия въпрос за действието и последиците от договора за разпределение на ползването, и т.н. С направената препоръка по никакъв начин не омаловажавам приносните моменти, които се съдържат в глава трета. Напротив, няма да бъде пресилено да кажа, че глава трета е вероятно най-интересната част от труда, като тя красноречиво показва и задълбочените познания и тълкувателни умения на дисертанта.

7. Заключение

Представеният дисертационен труд на тема „Договорът за разпределение на ползването между съсобственици на обща вещь“ трябва да бъде оценен като навременно и задълбочено изследване на незадълбочено разработена досега в българската теория тема с несъмнено практическо значение. Дисертацията съдържа множество приноси моменти, а застъпените в нея тези и изводи в голямата си част са добре аргументирани. Дисертационният труд съдържа научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката, и показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания и способности за самостоятелни научни изследвания.

Предвид гореизложеното, считам, че представеният дисертационен труд покрива напълно нормативните изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Гражданско и семейно право“, от Крум Ивайлов Тодоров, докторант в Юридическия факултет при Университета за национално и световно стопанство. Поради което предлагам убедено на членовете на научното жури да гласуват тя да бъде присъдена на г-н Крум Ивайлов Тодоров.

04.05.2023 г.
град София

Подпис:
доц. д-р Николай Колев